

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Tanítónak egész évre . 2 frt.
 fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca I. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Casino.

A mai ember egyik legnélkülözhetetlenebb életszükséglete. Egy kör, hol a magunkforma kis város felének férfinépe naponként összetalálkozik, s szórakoztató játékok, a napi sajtó termékeinek olvasgatása és tanulságos eszmecserék által pihen ki minden egy napi munkásság fáradalmait.

Hiszen valószínű, hogy a nagy Széchenyi nem egészen ilyenek álmolta ez intézményt, midőn az első Casino eszméje lelkében megfogamzott. Valószínűleg úgy képzelte ő, hogy egy-egy nagyobb társaság, mely casinóvá alakul, az intelligentiának nemesak gyülekezése, de központja, s egyszersmind a közélet összes ágazatainak irányítója-fog lenni. Hogy egy-egy ilyen casinó kebelében szinte öszpontosulni fog az egész társadalmi élet, melynek mindazon feladatait, melyeknek kielégítésére a hivatalos eszközök nincsenek hivatva, a casino társas lelkésülése fogja megoldani.

Ez volt az álom, s az álmok ritkán, sőt talán sohasem teljesülnek. Az élet a maga kéréllhetetlen ridegségével átázol rajtuk, s mikor megvalósítottak képzeljük, akkor vesszük észre, hogy a mit megfoghatunk, csak váza annak, a mit ohajtottunk.

A társadalmi központ helyett ma a casino alig egyéb egy czélszerű szórakozási gyűlhely-nél, hol a naponkénti találkozás, a csoportok zsvaja, a játék, vita s az újság befejezi a napi izgalmakat, melyek nélkül ugyancsak zaklatott idegrendszerünk felbomlanék. Mi pihenésnek tartjuk ugyan, de tényleg nincs benne a nyugalomnak egyetlen eleme sem, sőt afféle szelidebb fajtájú morphium ez, a mi izgat, kábít s megnyugtat bennünket egyszerre — mámorával.

T A R C Z A.

Amerikai milliomosok.

A dollárok és gazdag nagybácsik hazájának legnagyobb Wertheim-szekerényei elé vezetett a t. olvasót. Sajnos, csak szellemileg és nem is „szíves belemarkolás végett,” hanem csak azon platonikus czélból, hogy azokba egy-egy kíváncsi pillantást vethessenek.

Amerika a dus kaliforniai aranyerek és a mexikói ezüstbányák révén már évszázadok óta Eldorádóként szerepel. Tévedne, aki azt hinné, hogy a ma hirre kapott milliomosok: Mackay, Gould, Vanderbilt stb. első képviselői annak a ritka emberfajának, melyet „homo sapiens millionarius”-nak nevez a tudomány. A mai amerikai milliomosok, kik még Rothschildokra is csak amugy fitymálva tekintenek le, szintén díszekedhetnek néhány jól bélelt zsebű előddel. Ezek közül a legelső és legismertebbek egyike Girard Stephen, a nagy emberbarát, kinek szobra Philadelphia egyik nyilvános terét díszíti, hálálul azért, hogy vagyonának jelentékeny részét a nevet viselő tanintézet építésére fordította.

Pedig Girard leginkább enyves kezének köszönhetette vagyonát. 1750-ben született Bordeauxban, honnan atya, alig 10 éves korában, magával vitte a nagy óceánokra. Úgyessége, szorgalma és erélyével hajóinasból csakhamar matrózá, majd kapitánnyá s végül a hajó tulajdonosává küzdötte föl magát s 10 év alatt oly vagyont szerzett, hogy a hajózást abbahagyhatta s gazdag házasságra lépve Philadelphióban kereskedőként letelepedhetett.

Girard óriási vagyonának alapkövét azonban a szentdomingói véres néger-lázadás tette le. Két hajója horonyzott az ottani kikötőben és ezeken a földekről vagyonyokkal együtt menekülő telepítvényeseknek menedéket nyújtott. Alkonyatkor sokan visszatértek a szárazra családjaikért, de vesztükre, mert a fellázadt négerok a visszatértek túlnyomó részét kegyetlenül lemészárolták, mire Girard a többiekkel Új-Orleans felé elvitorlázott. Ott az életben maradt telepítvényeseknek rábizott vagyonukat visszaadta, míg a meggyilkoltak kinscét minden lelki furdalás nélkül megtartotta, úgy, hogy ez a kis „rablókaland” egyszerre gazdag emberré tette. Pénzét egy philadelphiai banküzlet alapítására használta fel.

Az a közmondás: „Ebül gyült szerdeknek ebül kell elveszni” ez esetben nem vált be. Girard az elharácsolott pénzt a legszerencsésebb üzletekbe fektette. Az 1811. évben pedig, midőn az Angliával folytatott háború az állam-

Mindamellett — eltekintve attól — hogy a közfelfogás nagyon is elismeri a casino mai nélkülözhetetlenségét, meg kell adni, hogy bizonyos közvetettséggel jótékony hatással van a társadalmi élet erkölcsére. A férfiak egy társasága ez, melyben csak a társadalmilag tisztességes ember foglalhat helyet, s így maga a tagság is az elismertetés nemes ingerével bír. Aztán az embereket hány mindenféle — mesterségesen szított — különbség választja szét? A különböző munkakörök, vallások, nyelvek, politikai, társadalmi vezérelvek, rokonsági s egyéb viszályok szerint jóformán szét volnánk szakadozva.

Szerencsére itt van a Casino. Itt mindenki feltarthatja meggyőződéseit, bajlamait és viszályait, s mégis egy része azon egyesületnek, mely ugyanazon társadalmi czél előmozdításán munkálkodik.

Azonban — dacára a jó hatásnak, melyet eltagadnunk lehetetlen volna, — miután feladatunk mindig s mindig javítani, — kénytelenek is vagyunk megjegyezni, hogy például ily nagy terjedelmű Casino-egylettől, mint a rimaszombati, mely egyszersmind a megye székhelyén is lévén, kulturális missiójának jelentősége annál nagyobb, — valami többet is várunk annál amit teljesít.

Ohajtanók látni, hogy egy-egy nagyobb társadalmi feladat megoldására mint *testület* a maga összességében vállalkozik; hogy nemesak tagjai gondolkozásmódjára gyakorol jótékony befolyást, de egészben is alkot valami maradandót. Magában véve az is valami, a mi az elnöki enuntia-tiónak záradékát képezte, hogy „a Casino tagjai igyekezzenek a társadalmi élet tisztaságán és erkölcsösségén munkálkodni, faj, vallás és a politikai meggyőzések különbsége nélkül”, de egy

kínestárt a tönk szélére juttatta, az Egyesült Államok kormányának egyedüli pénzügyi támaszává lett. A békekötés után pénzt kamatok-kamatjával kapván vissza, méltán tartották az új világ leggazdagabb emberének. Vezeklésül régi bünéért a nevet viselő nagy iskolát építette. Nyolczvanhárom éves korában halt meg Philadelphióban.

Napjaink három legnagyobb amerikai Krösusa sokkal változatosabb életpályát futott meg. J. Gordon Bennett, a „New-York-Herald” tulajdonosa állítólag ugyan csak 40 millió forint „értékű,” de élettörténete már csak azért is emlékeztet, mert nagy vagyonát csaknem kizárólag a sajtónak köszönheti.

Skótszágából, katolikus szülőktől származva, hivatása volt az ur igéjét hirdetni. Ehhez azonban semmi kedve sem lévén, kivándorolt az Egyesült Államokba, hol csakhamar a sajtó szolgálatába szegődött. Természetesen egyszerű korrektorként egy bostoni nyomdában. Utóbb Bennett a „New-York Enquirer” kiadóhoz pártolva, esékely fizetéssel mint washingtoni tudósítót nyert alkalmazást. Itt fedezte fel a kongressusi könyvtárban Walpole Horác leveleit, melyeknek humora annyira elragadta, hogy azokat mintaképül véve, igyekezett tudósításait hasonló szellemben megírni. Ez a törekvése várakozáson felül sikerült és a lap mihamar a legjobb hírnévre vergődött. Minthogy azonban Bennett névtelenül írt, ép oly ismeretlen maradt mint azelőtt.

Az 1835. évben Bennett egy 300 dollárnyi (mintegy 600 frt) fáradságosan összekuporgatott összeggel rendelkezett. Ezzel zsebében fölkereste egyik ismerősét, egy Greely Horác nevű fiatal nyomdász-faktort, s ajánlatot tett neki egy lap alapítására nézve. Greely kevének találta a rendelkezésre álló összeget, s Bennett ajánlatát visszautasította. Bennett erre, némi habozás után, maga alapította a híres „New-York-Herald” lapot.

E világlap üzleti helyisége eleinte egy nedves pinczeszobából állott, melynek butorzata egy szék, két üres hordó és az utóbbiakra fektetett deszka volt mely szerkesztőségi és expeditionalis asztalul szolgált. Bennett maga látta el a szerkesztőség összes teendőit és saját becses személyében volt lapjának elárúsítója is. A bevétel néha oly csekély volt, hogy abból a papír és a nyomtatási költség is alig telt ki és Bennett vajmi gyakran a „napnál ebédelt”. Kedvező fordulat csak akkor következett be, midőn egy szép napon New-York egyik gyógyszeresze: Brandreth az általa feltalált „csalhatatlan esodaszer” hirdetésért Bennetnek állandó díjazást biztosít-

ily Casinótól, mint a miénk, kissé többet is várhatnánk.

Akárhány egyesület a halál révén tengődik városunkban; ha már a Tompa-szoborra, az állandó színházra stb. hiába hívjuk fel a közfigyelmet: a Casino mégis legalább a dalárdának és a műkedvelő társulatnak állhatna élére, s e két egyesületünket feltámasztva s új virulásra vezetve, nemesak örök hálára köteleznék társadalmunkat, de emléket is állítana vezetői nemes gondolkodásáról „aere perennius”.

△ **A Gömör-Kishontmegyei** közigazgatási bizottság február havi ülését f. hó 8-án — hétfőn — fogja megtartani, másnap február 9-én pedig a megyei központi választmány ül össze, hogy a megejtett képviselő választások folytán szükségessé vált intézkedéseket megtegye.

○ **Felolvasás a polgári olvasóköriben.** Grasselli Miklós, a kuruzsi földműves iskola jeles tanára f. hó 7-én — vasárnap — délután 3 órakor a rimaszombati polgári olvasóköriben felolvasást fog tartani, melynek tárgyát a mezőgazdaság köréből merítette. A felolvasás a polg. olvasóköri helyiségében fog megtartatni, s az érdeklődők — ha az együletnek nem tagjai is — szívesen láttatnak.

Alkotmányos aprópénzek. Egyik fővárosi napilap „a kormány kortesköltségei” ezim alatt egy kimutatást közöl azon összegekről, melyek a szabadelvű-párti képviselők választási költségeire szerte az országban szétküldettek. Ezen kimutatásban Gömörmegye nagyobb dícsőségére egy 8000 frtos tétel is szerepel, mely összeg állítólag megyénk főispánjához Berzétére küldetett. Nem vagyunk annyira beavatva a kulisszák titkaiba, hogy ezen adat valóságáról közelebbi meggyőződést szerezhettünk volna. De ha az, a köteles diszkreczió ellenére, megerősítést nyerne: mindjárt érthetővé válnék, hogy juthat

tott. Egy évvel később lapjának huszezer előfizetője volt, ami 2000 frt heti jövedelemnek felelt meg.

Az 1838-ik évben nyílt meg Európa és Amerika közt az első gőzhajó-menet. Bennett legott hasznára fordítá az ó-világgal való gyorsabb összeköttetést. Kibérelt egy gyorshajót, mely a gőzhajóknak elébe ment és a legutóbbi európai lapokat átvéve, a lehető leggyorsabban visszatért New-yorkba. Ez által a „Herald” versenytársait mindig megelőzte. Bennett legfőbb gondját mindazáltal ezután is a hirdetés és a reklám képezte. Ennek szentelte minden erejét és 1869-ben lapjának 96 hasábjá közül 50 hirdetésekkel volt megtöltve. Három évvel előbb 1866-ban Bennett a porosz háború alkalmával roppant apparatussal dolgozott. A hadi tudósítások egy millió forintba és a háború befejezte után tartott porosz trónbeszédnek meg-táviratozása 15000 frtba kerültek.

Európában Bennett főleg Stanleynek általa Afrikába történt kiküldetése révén vált ismeretessé. Stanley czélja tudvalevőleg Livingstone felkeresése volt. Az utazás és a tudósítások táviratozása óriási összegeket nyelt el, de a költsézés a „Herald” fokozódó kelendőssége által busásan megtérült. Bennetnek 1872-ben bekövetkezett halálakor fia I. I. Bennett 40 millió forintnyi vagyont örökölt, mely máig 60 millióra szaporodott.

Mig Bennett vagyonát egészen véve becsületes munkával kereste, addig „a világ leggazdagabb embere” Jay Gould, az amerikai vasutkirály, épen nem volt válogatos a vagyonszerzés eszközeiben. Még néhány évvel ezelőtt szegény ördög volt, kinek a mindennapi kenyér is nem egyszer gondot okozott. Roppant nagy vagyonához részben a legmerészebb spekulációk útján jutott, melyek egyrésze tisztességesnek épen nem mondható. Igaz, hogy fiatal korában Gould is kénytelen volt keményen dolgozni. Atya, Roxbury egyik szegény bérlője, nem sokra becsülte őt és tizenkét éves korában, egy féldollárral zsebében ugyszólván kutasította a nagy világba, boszusan mondván: „Boldogulj a hogy tudsz. Itt nem vehetjük hasznodat.” S ime, a fia ugyancsak boldogult.

Három évvel utóbb egy építési vállalat élén állott. Tizennyolcz éves korában már középítkezéseket vállalt, majd egy börgyárt és egy egész várost alapít, mely nevet viseli. Hét évre rá vagyona százezer dollárt számlál, mely rövid idő múlva egy igen merész tőzsdei művellet által megtízszereződik. Ekkor hatalmába kerítette az Erie-vasutat is és megvetette az alapját az Egyesült Államok vasuthálózata felett ma gyakorolt uralmának.

Gazdagodásával arányban szaporodtak ellenségei is.

e sok „hivatalos jelölt” könnyű szerrel a parlament „barátságos” termébe.

Képviselőválasztás Rimaszécsen.

A rimaszécsi kerületben a képviselő-választás valóban leírhatatlan lelkesedés közt folyt le. A választás előtt néhány nappal kisebbszabású mozgalom indult meg ellenjelölt felállítására tárgyában, s ez még inkább buzdította a függetlenségi és 48-as párt híveit s a képviselőjelölt nagy-számu személyes barátait, kik résen állottak és a nagy hidegben is mintegy 1200 választót hoztak be.

Érdekes, sőt megkapó volt a látvány, melyet a dalás úri leventékből, a hideg által még marczonábbá tett bundás, báránybőr sikkás, piros tollas választópolgárokból összeverődött csoportokat nyújtott. A simonii, serkei, iványii és rimaszécsi 48-as választópolgárok a képviselő nevével viselő tricolorok alatt vonultak be, hogy legszebb hazafini kötelességüket teljesítsék. A képek alapszíne volt az a végtelen szeretet és lelkesedés, melyvel a nép és vezetői Bornemisza Istvánhoz elveit, azokhoz való hűségéért, személye egyszerűségéért, nemességéért ragaszkodnak.

A politikai hatóságot, melynek közreműködése semmi szükség nem volt, gróf Almásy Arthur szolgabíró képviselte, kit néhány napig a kerület jelöltjeként emlegettek.

Reggel, míg a vidéki választók szebbnél szebb és festőibb csoportozata meg nem érkezett, a rimaszécsi ref. dalárda ébresztette hazafias dalait a hangulatot.

A választási elnökök Sárközy Gyulának könnyű szerep jutott. Reggeli 9 órára már az egész választási aktus be volt fejezve. Tíz óra tájban hirdette ki az elnök a választás eredményét. Fáy Barnát és Eboczky Eleket kérte fel, hogy a megválasztott képviselőnek az eredményt tudomására juttassák. Mintegy ezer választó kísérték el őket zászlókkal, czigánybandával; kimondhatlan lelkesedéssel énekelték a Kossuth-nótát. Az új képviselőnek a választási elnök mély hatást keltő, tartalmas beszédben adta át Isten szabad ege alatt a rimaszécsi választókerületnek most már harmadizbeni egyhangú választásról szóló mandátumát.

Erre Bornemisza István képviselő ki-kítőre lelkesedés és megújuló éljenzés közt a következő beszédet mondotta:

„Mélyen tisztelt választók:

Szokatlan időben állok most e helyen, hogy mint e kerület harmadizbeni egyhangúlag megválasztott képviselője szeretetök s ragaszkodások e kétségbevonhatlan nyilvánítását hálás szívvel megköszönjem. Míg máskor a nyári nap árasztotta ránk meleg sugarait, most a tél zord fagyja vesz körül, de legyenek meggyőződve uraim, hogy a haza iránti szeretet, az elvemhez való ragaszkodás, s az önök iránt érzett háladatosság szent tüze most is épen olyan igazán lángol szívemben, miként azelőtt, s s hiszem, kialudni életem végéig nem fog soha!

De ha én így érzek tisztelt uraim! ép így érzek önök is. Nem hűtötte le az örök szívet sem a tél hidege, eljöttek, hogy kifejezést adjanak a haza, az elv s irántani szeretetüknek. Azt a zászlót vesszük körül most is, a melyre az én nevem van írva, s ez a név jelzi azt is, hogy elvünk maradt a régi, s jelszavunk a „Szabadság, egyenlőség s testvérség!” Annak tulajdoni-tom én azt főleg, hogy e kerület választó polgárainak zöme most is e zászló körül csoportosul, és ha bár az onhittség távol áll is tőlem, e megtiszteltetésből kell, hogy személyem is némi osztályrészt követeljen; mert hisz tudjuk jól t uraim, hogy engem nem csupán elv-barátim tiszteltek meg bizalmukkal, de azon t. polgártársak is, kik más politikai hitvallást követnek, s e bizalom kétszeresen kedves én előttem, mert ebben nem csupán a képviselőt, de a becsületes embert látom meg-tisztelve. E nemes, felelős gondolkodásu t. barátaink hi-

Midőn a „Susquennah-vasut”-at le akarta foglalni, az ekkeseredés egész vihara támadt fel ellene. A szolgálatban álló munkások, kik a pályát elfoglalni akarták, az eddigi tulajdonos alkalmazottjaival ekkeseredett harcra, sőt valóságos locomotiv-párbajra keltek, amennyiben az elhesség gőzgépek egymásnak rohantak. De elvégre is Gould győzött, főleg azért, mert az illető állam képviselőt, barát és sajtóját sikerült óriási összegekkel megvesztegetnie.

De még ekkeseredettebb harcokra is került a sor. Az 1873. évet irták, a déli államok épen megkötötték a békét az északiakkal. A piacot, a háboru nyomorai folytán eltele a papirpénz, s a Gould és társai által magukhoz ragadt arany roppant magasan állt. A közönség türelmetlenül követelte az érezérték helyreállítását, s ha a kormány a kívánságnak enged és nagymennyiségű arannyal látja el a piacot, az arany értéke eszökken és Gould, társával együtt vagyona jelentékeny részét veszíti. Grant elnök állásponjtjának kifürkészése végett Gould egy rendkívül fényes ünnepélyt rendezett, melyen Grant is résztvett. De a házigazda minden fogása kudarcot vallott az elnök óvatosságán, s csak az ünnepély végén tett Grant homályos czélzást a fentfoglalt állapotok tarthatatlanságára.

Gould, az aggodalomtól gyötörtetve, Porter tábornoknak egy fél millió dollárt ajánlott fel, ha közreműködésében, hogy a kormány megmaradjon eddigi tételében. A tábornok a pénzt visszautasítván, Gouldnak el kelle készülnie az élet-halál harcra. Hogy tisztába jöjjön a helyzettel, ő ragadta meg a kezdeményezést és a new-yorki tőzsze néhány napig páratlan, ekkeseredett küzdelem színtere volt. Hasztalan szállított a contremine óriási mennyiségű aranyat New-Yorkba az arany-árgó leszeritása céljából, hasztalan fenyegetőzött, hogy a valuta helyreállításának ellenzőit a legelső fára köti fel; Gould, ki elővigyázatból fogadott szolgák egész testőrségét gyűjté maga köré, rendíthetlen maradt. A piacra vetett aranyat száz meg száz millióra rugó értékben összevásárolta. A táncz vége az lett, hogy 27 pénztüntetést és számtalan apróbb banküzet beszüntetés fizetését és a kormány elhatározta, hogy 220 millió frtnyi arannyal siet a szorongatott kereskedővilág segítségére. Gould megelőzte a csapást. Kéz alatt aranya nagyrészt az elért magas áron eladta és potom áron roppant tömeg vasuti részvényt vásárolt. A krízis után gazdagabb volt mint valaha. Ez idő szerint vagyonát, nyilván alacsony, 550 millió forintra becsülik.

Ha Gould a vasut király, úgy Cornelius Vander-

zalma tette azt lehetővé, hogy közel nyolcz év óta e kerület a béke s egyetértés boldog napjait élte át, melyért őket a legmelegebb hálám nyílt kijelentése méltán megilleti.

Tisztelt választók! Tapasztaljuk olykor, hogy egy derült fényes nyári napon egyszerre csak a láthatáron egy sötét felhő kerekedik, mely veszt és vihart jósol, s épen ezert lehangolja kedélyünket, s mennél váratlanabban jött, mentül kevésbé sejtjük az okát, annál lehangolób. Hanem aztán örömmel vesszük észre, hogy a vihar mielőtt kitorne, eloszlik a veszt jósó sötét homály, s a világosság fénye s melege fellekkesíti s felvidítja az emberek szívét.

Tisztelt választók! Közel nyolcz évtől ragyogott a bizalom s egyetértés napja fejünk fölött, egyenlően hűtve reink éltető sugarát a nélkül, hogy csak egy felhő is mutatkozott volna a láthatáron; csakis néhány nap előtt tűnt fel egy sötét pont, melyre nem számíthatott senki, s a mely épen e miatt, ha nem is volt valami nagyon ijesztő, de mindenesetre kellemetlenül hatott. Nem foglalkozom e sötét árnyval, dobjuk rá a feledés fátyolát, örvendjünk azon, hogy a bizalom fényesen ragyogó napja elűzte e sötét homályt.

Tisztelt választók! Küldetésem czélját csak pár rövid szóval vázoló, hogy mint vélekedem, mi az én politikai meggyőződésem, erről beszélni felesleges. Itt ringott bölcsöm, itt éltem önök közt, életem egy nyitott könyv, belétekinthet mindenki bátran, uines oly tettem miért pirulnom kellene. Meggyőződésem megíthatatlan, politikai hitvallásom törhetetlen. Én a függetlenségi és 48-as párt híve vagyok, hazám teljes felvirágzását csak ennek elvei diadalra jutásával reménylem, s arra törekedni nem szünök meg soha. De ha a politikai térer hajthatatlan vagyok is, közzgazdasági s más nem politikai kérdéseknél pártfegyelmet nem ösmertem, nem fogok ösmerni soha. Követem legjobb meggyőződésemet, pártolom a helyes indítványt, bármely oldalról vetessék is az fel, mihelyt azt a hazára s annak polgáira hasznosnak látom. Igyekezni fogok kötelességemet mint képviselő saját ügyeim elhanyagolásával is teljesíteni; legnagyobb örömmre fog szolgálni, ha kerületem s annak bármely egyes polgáira érdekében valamit kivivnom sikerül, s meglehet azért győződve mindenki s számíthat bátran reám, hogy én mindenkinek méltányos és jogos törekvéseit tőlem telhetőleg támogatni fogom, és remélem Isten segédelmével, hogy azon bizalmat s ragaszkodást, melyet tisztelt választóim majd nyolcz éven át irányomban folyton tanúsítottak, képes leszek megtartani.

Es most bucsut veszek önöktől, még egyszer hálás szívvel megköszönve bizalmukat, s azzal az igaz kívánsággal zárom beszédemet, melyet minden igaz magyar szívből óhajt:

Eljen a király! Eljen a haza!

Eljen Bornemisza István! Lelkes kiáltással fogadta az 1200 választó polgár az elmondott szép beszédet. — Ezután megkezdődött az áldomás s tartott másnap reggelig. Az intelligensebb választók a vendéglő nagytermében gyűltek össze s emelkedett hangulatban mulattak mintegy 80-an. Az új képviselő éltette először az alkotmányos királyt, azután éltették őt, Kossuth Lajost, a választási elnököt, a pártvezéreket, a választó polgárokat, községeket egyenként és összesen. Szinte vetélkedés folyt az ideillő gondolatok és érzelmek lelkesült kifejezésében, melynek mindig csak az volt újra meg újra előjövő refrainje, hogy: „Eljen Bornemisza István! B a r k ö.

Tüzrendészeti kormányrendeletünk végrehajtása

Három és fél éve mult, hogy tüzrendészeti kormányrendeletünk világgá bocsáttatott. Hogy miért volt ez rendelet s nem törvény, azt most nem akarjuk kutatni; — nézzük azonban, respektálják-e és végrehajtják-e kellően

bílt méltán viselheti a gőzhajó-király nevet. Az ő vagyona régebb keletű és száladabb alapokon nyugszik, mint a Gouldé. Ma már nem él, s 1876-ban bekövetkezett halálakor az unió leggazdagabb emberének tartották.

Vanderbilt egy Amerikába kivándorolt holland család sarja. Atyja egyszerű kisbirtokos volt, ki fáradságos munkával kereste a család kenyerét, úgy, hogy a gyermekeknek csakhamar saját erejükből kelle magukról gondoskodniok. A családi birtok a Hudson mellett terült el és a föld termékeinek szállítására egy ócska ladik volt használatban. A jármű kormányzását a kis Cornelius vállalta magára, s abban rendkívüli gyakorlottságra tett szert. Utóbb az 1812. évi háboru folyamán mint 18 éves ifjú New-York erődítményeinek élelmezését látta el, s ezáltal jelentékeny vagyont szerzett. Négy évre rá Vanderbilt több vitorlás hajó és 9000 dollár szerencsés tulajdonosa volt. Ekkor hasította az első gőzhajó a Hudson hullámaít és Vanderbilt idején belátta, hogy a gőze a jövő és sietett tudni vitorlás hajóin. Gibbon T. L-vel társulva, üzletkörét csakhamar annyira tágitotta, hogy 1846-ban az akkora roppant vagyont képező 750000 dollárnyi összeg ura volt. Tizenhárom gyermekét, kik közül kilencz leány volt, vas-szigorral nevelte. A gyermekeknek a jólét kényelmeiben vajmi kevés részük volt; Vanderbilt legidősebb fia, milliók és milliók leendő örököse, ezer dollár évi fizetésért volt kénytelen egy new-yorki bankházban alkalmazást vállalni.

Az 1848-ik évben a kinesszomj valóságos népvándorlást vitt Kaliforniába. A Pacific gőzhajózási társaság, mely a Panama-szoros környékének forgalmát egyedül zsákmányolta ki, e körülményt a szállítási díjak felemelésére használta fel Vanderbilt híhetetlenül rövid idő alatt egy versenylvállalatot alapított, mely jóval mérsékeltebb szállítási díjakat szabott, minek következtében a jól számító vállalkozó több éven át évi öt millió dollár tiszta nyereséget tehetett félre.

E siker után Vanderbilt némi nyugalomra határozta el magát. „North Star” (Északesillaga) nevű pompás gőzvácsot építtetvén, azt pazar fényűben rendezte be és meglátogatta vele a vén Európát. Itt fejedelmi költségek mindenütt méltó feltűnést keltett. De ami személyét illeti, Vanderbilt mindig a régi egyszerű ember maradt, sohasem tévesztvén szem elől azt, hogy maga is mily szerényen kezdte az életet.

Elte alkonyán 70 éves korában első születt fiát állítván fizete élére, végkép nyugalomba akart vonulni. De egy szerencsés tétel alakjában még egyszer fellobbant

a törvényhatóságok a kormány ezen rendeletét, s mi eredménye van a szabályrendeletnek ma, 3 év után? —

Az első kérdésre határozottan kimondhatjuk, hogy nem, — a másikká pedig azt, hogy: kevés!

A törvényhatóságok végrehajtó közegeinek büne az, hogy a nemzeti vagyon megmentése érdekében oly kevés történt, hogy szabályrendeletünk nem hajtott végre még három esztendő multán sem.

Hisz még ma is vannak vármegyék, melyek a rendeletnek megfelelő tüzrendészeti szabályrendeletet még nem alkottak, például Gömörvármegye is; a melyekben a községek az érendelt tüzoltó-szerekkel ellátva ninesenek, a melyekben a községek a tüzszemle megejtésének módozatáról fogalommal sem bírnak. Természetes tehát, hogy ott azután tüzoltóságok sem lehetnek nagyobb számban, annyival kevésbé minden községben.

Azt mondhatná valaki, hogy hiszen talán tettek volna a hatóságok valamit, de hát nem értvén hozzá s nem lévén erre nézve kellő utasításuk, a dolog végét legjobb akarattal sem tudták volna megfogni.

Téves felfogásból eredő állítás, mely helyét meg nem állhatja, mintán a kormányrendelettel egyidejűleg értesítették az összes törvényhatóságok, hogy az országos tüzoltó szövetség központi választmánya, mint a miniszteriumok szakközége e kérdésekben felvilágosítással szolgál. S ugyan hány törvényhatóság fordul ezen választmányhoz? s hány tette ezt lényegesebb kérdésekben? Vajmi kevés.

A tüzoltó-szerek beszerzése különben úgy, ahogy mégis csak megtörtént és ez nagy részben a gyárosok amaz agenseinek érdeme, a kik a hatóság férfait folyton s ujjalag figyelmeztették kötelességük teljesítésére. — Azonban tüzoltóságok szervezését illetőleg már csakugyan nem történt semmi. Avagy az egyetlen Székvármegyét kivéve, melyik mondhatja azt hogy minden községben van tüzoltóság? Egynehány vármegyében 3—4 önk. tüzoltóságnál többet nem mutathatnak fel; kötelezett pedig egyetlen egyet sem. Pedig itt-amott mégis csak alkalmazható volna hatósági pressió folytán önkéntes testület is, kötelezett tüzoltóságokról nem is szólv! — Hogy pedig ma hazánkban 2000 tüzoltóság létezik, — bár részben csak papirosok is — az egyes férfiak, egyes községek s nem a rendelet végrehajtására hivatott hatóságok érdeme; bizony nem, mert azzal is foglalkozni a vármegyénél nem értek rá.

Ne a kormányrendeletben keressük tehát a hibát, hogy 3 esztendő multán még nem tudunk kellő eredményt felmutatni, hanem a kormányrendelet hiányos végrehajtásában. A kormányban meg volt a jóakarát midőn a rendelet kiadta, azonban nem számolt azon közegeinek eljárásával, a kikre a rendelet végrehajtása bízva van.

S ez ellen csak egy orvosság van: az ellenőrzéssel járó munkafelosztás. A vármegyei hatóságok közegei oly munkakörrel vannak ellátva, a melyet elvégezni már eddig is alig voltak képesek. Ne bízzuk tehát reájuk még ezen újabb munkahalmazt is, ne kívánjunk tőlük lehetlent Hanem szerveztessék a tüzrendészeti felügyelők intézménye, bizassék a rendelet végrehajtása a törvényhatóságok útján ezekre s rövid idő alatt meg lesz az oly rosznak, hiányosnak elmondott kormányrendeletnek is látható eredménye.

y. n.

Törvényszéki csarnok.

Nyolcz évi fegyházra és ugyanily tartamu hivatalvesztésre ítélte folyó évi január hó 21-ik napján a rimaszombali kir. törvényszék Köböl János jénei lakost, ki a miatti felindulásban: hogy a finánczoknak feljelentett s ezek által dohánysesempesztés miatt az elkobzott dohányon kívül 24 frt pénzbírsággal büntettetett, — állítólagos feljelentőjét Monoki György jénei lakost fegyverével agyonlőtte. — A végtárgyalás folyamán vádolt nem tagadta ugyan a bűnselekmény elkövetését, de azt állí-

vállalkozási szelleme, s egyszerre eladva több mint száz hajóból álló hajóraját, egész erejét a vasuti spekulációknak szentelte és sikerült is vagyonát megkétszereznie.

Határt nem ismerő merészségével csak bámulatos emlékező tehetségű versenyzett, amely képesse tette őt arra, hogy számtalan vállalatát mindig pontosan figyelemmel kísérje. Könyveket alig vezetett, csak egy apró kibetűzhetetlen feljegyzésekkel telt jegyzőkönyvecskébe vetett olykor-olykor egy pillantást. A helyesírással kissé hadilábon állt, nem volt képes egy hibátlan levelet megírni. Ellenben a tollbamondásnál elemében volt és diktált levelei lapidaris rövidségükről híresek. A hosszú leveleket egyáltalán nem szenvedhette.

— Mindig elég egy oldal, — szokta volt mondani — aki többet ír, az számar és szószaporító.

Ennek megfelelőleg fölötté hallgatag természetű volt. Sohasem beszélt magáról és egyetlen szórakozásául a whist-játék szolgált. 81 éves korában először nyilatkozott büszkén magáról, mondván:

— Mióta a világra jöttem, évenként átlag egy millió dollárt kerestem; de leginkább büszke vagyok arra, hogy polgártársaim általam évenként legalább háromszor annyit kerestek.

A Vanderbilt-féle vagyon tetemes része: mintegy 200 millió forint jótékonyági czélok előmozdítására lett szentelve; a legszebb vég, a mivel nagy vagyonok dícselkedhetnek.

A világ leggazdagabb embereinek névsorát, vagyoniuk felemelésével, legutóljára 1884-ben közölte egy angol folyóirat, melynek adatai a következők:

Jay Gould, Egyesült Államok	550 millió frt.
J. W. Mackay, Egyesült Államok	500 millió frt.
James Rothschild, London	400 millió frt.
Cornelius Vanderbilt, Egy. Államok	250 millió frt.
J. P. Jones, Egyesült Államok	200 millió frt.
Westmister hercege, Anglia	160 millió frt.
John J. Astor, Egyesült Államok	100 millió frt.
A. F. Stewart, Egyesült Államok	80 millió frt.
J. G. Bennett, Egyesült Államok	60 millió frt.
Sutherland hercege, Anglia	60 millió frt.

Ugyanazon forrás szerint olyan boldog halandó, kinek vagyona megüti a 10 millió forintot, a föld kerekén 700 van, és pedig: Angolországban 200, az Egyesült Államokban 100, Ausztria-Magyarország és Németországban 100, Franciaországban 75, Oroszországban 50, Indiában 50, Egyéb országokban 125.

Dr. K. Z.

totta, hogy akkor öntudatlan részeg állapotban és erős felindulásban volt; a kir. törvényszék azonban nem látta beigazolválni az öntudatlan állapotot és az erős felindulást, így a vádbeli eseményt a btkv. 279. §-ába ütköző szándékos emberölésnek minősítette, azonban a büntetés kiszabásánál a számos enyhítő körülmény figyelembe vétele mellett a btkv. 92. §-át alkalmazta.

Végtárgyalások. A rimaszombati kir. törvényszéknel e hó első felében a következő bűnügyekben tartatik meg a végtárgyalás:

Február 3-án: 1. Zsarolással vádolt Katrenyák Márton és társa elleni bűnügyben. — 2. Fegyveres erő elleni vétségével vádolt Paszternák Gyula elleni bűnügyben. — 3. Zsarolással vádolt Svetz Márton és társa elleni bűnügyben.

Február 4-én: Lopással vádolt Puskás János és társai elleni bűnügyben. — 2. Hivatalos hatalommal való visszaélés vétségével vádolt Bárti Lajos elleni bűnügyben, 3. Lopás büntetével vádolt Hegedűs Pál elleni bűnügyben.

Február 10-én: Hatóság elleni erőszakkal vádolt Balázsik János elleni bűnügyben. — 2. Súlyos testi sértéssel vádolt Nagy István elleni bűnügyben. — 3. Védtárgy hamisítással vádolt Kohn Eliás elleni bűnügyben. — 4. Természet elleni fajtalanossággal vádolt Szergeusz János elleni bűnügyben.

Február 11-én: 1. Lopással vádolt Kojnok János elleni bűnügyben. — 2. Gondatlanság által okozott emberöléssel vádolt Adorján Lajos elleni bűnügyben.

Helybeli hírek.

Thea-estély. Városunk mulatni vágyó fiatalai ma este a „Három Rózsa” nagytérképén — a korecsolya-egyesület javára — táncszal egybekötött thea-estélyt rendez.

Megrendítő csapás érte ifj. Runyay József rimaszombati kir. adóhivatali tisztviselőt. Alig pár évi boldog házias élet után ragadta el tőle a halál feleségét, egy szeretetre méltó ifjú nőt. A fiatal férj alig két hónap alatt két gyermekét is eltemette s most a szerető hitves koporsója előtt szinte megtörve állott négy éves kis fiával, ki egyetlen élő emléke a korán bevégeződött boldog frigynek. — A korán elhunyt ifjú nő temetése január 31-én ment végbe városunk közönségének általános részvétele mellett. Nyugodjék békével!

A rimaszombati polgári olvasókör február 14-iki bálja az idei farsang egyik legszebb sikerű táncmulatságának ígérkezik. A buzgó rendezőség bálányál K e r n A d o l f n é urnót, Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesületének igazgatónőjét nyerte meg.

Kaszinói közgyűlés. A „rimaszombati Casino” f. hó 2-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. T ö r ö k J. elnök megnyitván a közgyűlést, emelkedett szellemű beszédben üdvözölte az egylet tagjait, rámutatván azon irányra, melytől mint egy közművelődési intézmény támogatóinak követniük kell. Egyébiránt az 1891. év folyamán a Casino beléletében nem fordult elő oly nevezetesebb esemény, melyre a közgyűlés figyelmét különösebben kellene felhívni. A közgyűlés további tárgya az 1891-ről készített számadások előterjesztése volt, melyekre nézve a fölmentvény az igazgatóságnak és a pénztárnoknak megadatott. Ugyanek az elnök jelenté, hogy a belügyminiszteriumtól újabban visszaérkezett alapszabályok pótlással ismét feltérjesztendők lesznek. A napirenden volt indítványok elfogadásával Bódi és Molnár udvarnokok 40—40 frt, Kozmay könyvtárnok pedig 20 frt jutalomban részesítettek; nehány új kártyaszal beszerzése határozatot el s végül a Casino helyiségeinek társas összejövetelek céljából való átengedése tekintetében határozatba ment, hogy az ily alkalomkor felmerülni szokott tetemes világitási költség elkerülése végett jövőben az egylet csupán lámpáit engedje át s a világitást el nem látja. Indítványoztatott, hogy a könyvtár tétessék át külön helyiségbe, továbbá hogy az olvasó és társalgó terem kibővíttessék. Ezen indítványok elintézésül a választmány megbízást nyert ez irányban részletes terv kidolgozására, mely annak idején a közgyűlés elé lesz terjesztendő.

Halálozások. H r u s k a János helybeli iparos január hó 29-én 64 éves korában elhunyt. — Turnyi Ferenc volt kir. törvényszéki írnok özvegye, Györffy Amália foltó hó 1-én Rimaszombatan 47 éves korában elhalálozott.

Az első bál. Az idei farsang első bálja az iparos ifjak önképző és segélyegylete volt f. hó 31-én Rimaszombatan. Ha erről kellene következtetnünk, úgy az idei farsangnak igen szomorú kinézése volna, mert az iparos ifjak bálján a nagy terem szinte kongott az ürességtől. A jókedvű fiatalok azonban a nagy közöny dacára is vígan táncolták át az éjt, s a bál reggel felé ért véget.

A „Gott erhalte” mint kortesnöta. Cserenesénynek jutott a dícsőség osztályrésztül, hogy lapunk hasábjain fel legyen jegyezve az utókor számára az a Gömör-megyében mind ez ideig elmúlt krónikákban páratlan eset, hogy Cserenesény választó polgárai a „Gott erhalte” osztrák császári himnusz hangjai mellett vonultak be Rimaszombatan január 28-án, hogy leszavazzanak Fáy Gyula képviselőjelölt mellett. A szavazásban ugyan — hála Báthory Ferencnek — nem lehetett részük a derék osztrák-magyaroknak, de a „Gott erhalte” azért végig futtak a városban, nagy gyönyörűségére a választók másik tömegének, a melyik mégis csak a „Kossuth Lajos azt üzenete” kezdetű dalt énekelte, ha mindjárt a Fáy Gyula nevére és ha mindjárt — tótul is.

Rimaszombat husfogyasztása. Beküldetett lapunkhoz a városunk múlt évi husfogyasztásáról szóló kimutató. E szerint 14 darab bivaly, 866 db szarvasmarha, 229 db juh, 220 db bárány, 657 borjú és 1326 db hízott sertés, összesen 3312 db vágatott le. Az 1890-ik évben 3043 dbot vágtak le; a fogyasztási többlet tehát 269 darab.

Pályázat. A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől 122. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó rimaszombati kir. járás-bírósnál lemondás folytán üresedésbe jött bírósági végrehajtói állásra a m. kir. igazságügyminiszter ő nagyméltóságának 1892. évi január hó 24-én kelt 255. I. M. E. 892. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok. — Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elvonnai

ohajtják, hogy életkorukat, az 1883-ik évi I. törvényezikben előírt képességüket, nyelvismereteiket, netaláni eddigi alkalmaztatásukat, és bir. végrehajtói vizsga letételét igazoló okmányokkal felszerelt saját kezűleg írt folyamódványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban harmad-szori megjelenésétől számított két (2) hét alatt. — közszolgálatban állók hivatalfőnökeik útján — hozzájuk anynyival inkább nyujtsák be, mert a nem szabályszerű uton, vagy elkésve érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak. — Kelt Rimaszombatan, 1892. január 29-én. — Fornét, kir. tszéki elnök.

Vármegei üdonságok.

Halálozás. Megható gyászhiert közöl velünk jolsvai tudósítónk. Az ev. egyház egyik buzgó napszámosának id. Faluba János süveti-tanítónak elhunytáról emlékezik meg. Ritka odaadással, fáradszathal munkássággal töltötte be nehéz hivatalát 68 éven keresztül, igaz emberhez illő becsületességgel mozdítva elő egyháza javát. — A tisztes férfi iránt az egyház elismerését fejezte ki 8 év előtt azzal, hogy tanítói működésének 60-ik évfordulóján ezüst serleggel jutalmazta meg, a király pedig a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. A 86 esztendő agg a hosszú munkában kimerült, s hosszszas betegeskedés után elhunyt. Múlt hó 30-án nagy részvét mellett helyezett örök nyugalomra az elhunyt érdemes férfit. — Terray Béla lelkész megható gyászbeszédében helyezte a koporsóra a hála és szeretet hervadhatlan koszoruját, Honéczy Pál lelkész gyászbeszédét mondott. A temetőben Philadelfy Manó lelkész bucsuztatta el a tanítók nesterát, kinek maradandó emléke élni fog hasznos munkáiban.

Éljen nás Károly! Ezt a kissé érthetetlenül hangzó felkiáltást minden igaz gömöri ember bizvást utánunk mondhatja, mert az a Károly, kiről szó van, minden esetre a legderékabb fajta Károlyok közé tartozik. Hogy voltaképen ki legyen, azt nagy sajnálatunkra fel nem fedezhetjük, azon egyszerű oknál fogva, mert — magunk se tudjuk. Ha mégis szívesen hangoztatjuk, magyarázatul szolgáljon, hogy e felkiáltás, a hányszor megerősítésére január 27-én Köviben összecsendültek a poharak, annyi egy forintot szolgáltatott a Tompa Mihály Rimaszombatan felállítandó szobrára. Az a jókedélyű — s hozzátehetjük nemes gondolkozású — társaság, mely Károly estélyét együtt töltötte, előre megállapította, hogy a ki toasztolni akar, az köteles egy frtot fizetni a mi Tompánk szobrára. Nyolcz toasztért nyolcz pengő forintot kaptunk e ezimen a társaság egy tagjától, ki minden áron megnevezetlenül kíván maradni, s egyedüli ohajtása az, mit ezennel készséggel teljesítünk is, hogy igaz szívevel kiáltunk utána: „Éljen nás Károly!” — Az összeget különben dr. Veres Samu a Tompa-szobor egylet elnöke gyümölcsözés végett a rimaszombati takarékpénztárba helyezte a többi e célra begyűlt pénzhez.

Farsang a vidéken. Rimaszécs és vidéke kedélyes fiatalai tombolával összekötött zártkörű táncvizigalmat rendez február hó 6-án Rimaszécsen a nagy vendéglő termében. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 1 frt, s az összes tiszta jövedelem a rimaszécsi ref. népiskola javára fordittatik, minélfogva felülfizetések és tombola-tárgyak a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtatnak el. A rendezőség tagjai: Bihary Gusztáv, Dessewffy Árpád, Illés Gyula, Keviczky Béla, Kovács Kálmán, Lamos Lajos, Lang Károly, Lengyel György, Lovasnyai Béla, Nagy József, Négyessy Árpád, Salamon Béla, ifj. Valovics Ferencz, Vattay László.

Eji látogatás. Ez egyszer nem a Gyulai három árvájáról, hanem ismeretlen számú jó madarakról szól az ének. E jó madarak a múlt január hó 28-án előre be nem jelentett éjjeli látogatással tisztelték meg a nyusztai takarékpénztár helyiségeit. Hogy nem valami magas összegű betétőket akartak ott elhelyezni, az valószínűnek látszik azért, mert bár a Wertheim-szekerényt respec-táltak, de egy feltört asztaliókból 27 frt 06 krt elzsebeltek, alkalmasint apró pénzre lévén szükségük. A szerény igényű vendégek kiléte után előzékenyen tudakozódik — a m. kir. esendőség.

Tiszolcon a vasúti altisztek folyó évi február 13-án a városi vendéglő disztermében a tiszolczi szegény gyermekek segélyezésére zártkörű táncvizigalmat rendeznek. Kezdeté este 9 órakor. Belépti-díj: személy-jegy 1 frt, családijegy 3 személy után 2 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Vegyes hírek.

Kossuth Lajos életrajzára bocsátott ki előfizetési felhívást a „Franklin Társulat” könyvkidó hivatala. Dr. Vajda Emil, főreálisokai tanár írja meg az életrajzot, amely a turini remete életének kilenczvenedik évfordulójának emléket lesz hivatva megörökíteni. Szerző célul tűzte ki maga elé: megírni a magyar nemzet s első sorban újabb nemzedék számára Kossuth Lajosnak minden eddigénél teljesebb és hívebb életrajzát. Azét a Kossuth Lajosét, aki 1848-ban millióknak szerzett itthon polgárjogot, szabadföldet, édes anyát, annéknél, hogy öreg napjaira öneki magának mindezekből akár csak egy szemernyi és talpalatnyi maradt volna. Azét a Kossuth Lajosét aki milliókért milliók szenvedéseit hordozta keblében országról-országra, világrészből-világrészbe, — rokonszenvet, részvétet, dícsőséget ott mégis nem magának, csak a magyar névnek és magyar ügynek keresett és gyűjtött. Azét a Kossuth Lajosét, ki most egy szerény kis szobában, kora reggeltől késő estig író asztalnál görnyed, hogy kilenczven év roppant terhével agg vállain messze hazájától könyharmatos remegő tollal biztosítsa magának a megélhetést. — A mű nagy nyolczadrét alakban illesztve fog megjelenni. Előfizetési ára: közönséges példány 1 frt. Velinpapíron 2 frt. Diszkötésben 3 frt.

Uj közszékbánya megnyitása. Múlt hóban ment végbe a putnok-irálydi vasút műtanrendőri bejárása. A vasúti vonal tudvalegőleg a magyar általános közszékbánya részvénytársaság tulajdonát képezi. A bejárásnál jelen voltak: a közlekedésügyi miniszterium részéről Kovács Gyula min. biztos, az államvasutak részéről Giovanini főfelügyelő, a részvénytársaság részéről Herez Zsigmond vezérigazgató, továbbá Melezer Géza országgy. képviselő. Gárdonyi Neumann Frigyes, Mandel Pál dr., Melezer Gyula alispán, Iaczkó Károly, gróf Serényi Béla, Hirsch József Lajos igazgatók és Hönisch bányavezető. Ott tartott először br. V. 1892. 1. 28. a bejárásvezető Géza.

Darvas ezredes, Melezer Béla kamarás, Röck Pál stb. — Teleki Géza gróf, volt belügyminiszter, a társulat elnöke megbetegedvén, az ünnepélyen meg nem jelenhetett, de táviratilag fölkérte Herez Zsigmond vezérigazgatót, hogy nevében a társaságot melegen üdvözölje. — A vasut a kies fekvésű királydi völgyön vonul át. Déli 12 órakor értek a királydi bányákhoz, ahol a hivatalnokok és munkások élén Hönisch bányavezető üdvözölte az érkezőket. Megtekintették ezután az új bányatelepen a hivatalnokok lakását, a munkásházakat, majd a „Margit-tárnát” és az „Albert-tárnát” szemlélték meg, a mely utóbbi helyen a szénréteg vastagsága 3 és fél méter. A megtekintés után ünnepélyesen megnyitották a bányákat és azonnal üzembe vették. Délután két órakor bankett volt, a melyen Melezer Géza orsz. képviselő Baross Gábor minisztert, Herez Zsigmond vezérigazgatót pedig Teleki Géza gr. elnököt és Melezer Gyula alispánt éltette.

Szerkesztői üzenetek.

F. M. Likér. Nagy sajnálatunkra nem közölhetjük. Nem azért, mintha a ezikk nem jó volna megírva, mert azt bizony bármely szaklap bizvást közölheti, de a mi terünk egyrészt kicsiny ily nagyobb terjedelmű közlemény befogadására, másrészt olvasóközönségünk a tárczarovatban inkább mulattató mint tudományos munkák olvasására van szokva. Legközelebb visszaküldjük. Szíves üdvözet! **Susa község előjáróságának** lapunkat rendszeren küldjük. Szerzők előtt esudálkozunk, hogy ennek dacára egyetlen példány se kerül a T. Előjárósághoz. A kimaradás oka valószínűleg az odavaló postán keresendő.

Piaczi árak

Rimaszombatan, 1892. évi január hó 30-án tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenként
Tiszta buza	9.40—9.90	8.80—9.00
Feles buza	8.50—8.80	7.50—7.70
Rozs	8.50—8.80	7.50—7.70
Árpa	5.80—6.00	4.80—5.00
Zab	4.60—4.80	2.30—2.50
Kukoricza	5.80—6.—	5.30—5.50
Krumpli	0.00—0.00	3.00—3.30
Köles	0.04—0.00	9.50—11.00
Széna kötve	0.00—2.60	0.00—0.00
Takarmány szalma	0.00—1.60	0.00—0.00
Alom-szalma	0.00—0.80	0.00—0.00
Zsúpszalma	0.00—2.00	0.00—0.00

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Kiadó lakások.

Kossuth-utca 2-ik számú házban kiadó:
Egy emeleti lakás: 3 szoba, konyha és kamra.
Egy magas földszinti lakás: 3 szoba, konyha.
Két üzlethelyiség.
Az emeleti lakás és az egyik üzlethelyiség bármikor kivehető. — a többi 1892. május 1-től.
Értekezhetni **Samarjay János** tulajdonossal. 3—3

Zongora.

Egy legújabb szerkezetű és teljesen jó karban levő zongora azonnal eladó. Kinél? Megtudható e lap kiadóhivatalában.

MÉSZ.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy 1891. év december hó 1-ső napjától a **Nyústyá-Likéri vasúti álmomáson**, folyton működő **mészégető kőműveseket állítottunk fel.** — Felhívjuk a **gyáros, építőmester és vállalkozó** urak figyelmét, hogy az év bármely szakában ezé-günknel a **legjobb minőségű oltatlan meszet** kaphatnak.
Megrendelések **Rimaszombatan Jakovetz Alajosnál** András-ut 6-ik szám alatt eszközölhetők. — **Arjegyzékkel** kívánatra ingyen és bérmentesen barkinek szolgálunk.
Rimaszombat, 1892. január 10.

Tisztelettel:
3—* **OSZTRICZA MÁRTON.**
JAKOVETZ ALAJOS.

Hirdetmény.

16. sz. — Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. LX-ik törvények 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a **Schweitzer Dávid** javára **Sáray János és neje** ellen 70 frt tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 570 frtra becsült követelés, lovak, kősi és szerszámokból álló ingóságok nyilvános árverés útján el-

Mely árverésnek az 3907. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Rimaszombat város házában leendő eszközésére **1892. évi február hó 18-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881-ik LX. törvényezikk 107-ik §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek heesáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik LX. törvényezikk 108-ik §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Rimaszombatban, 1892. évi február hó 2-án.

Draskovits, királyi bírósági végrehajtó.

Birtokvétel.

A Rima- vagy a Sajó mentén egy 35000—80000 forintig terjedő birtok azonnali megvételre kerestetik.

Ajánlatok a birtok részletes leírása és az árak feltüntetésével **Kuchta Danielnek Tiszolczra** küldendők. 3—3

Árverési hirdetemény.

Jolsva rendezett tanácsu város tulajdonát képező erdőnek két külön részében, és pedig 80 katasztrális hold 20 éves, és 70 katasztrális holdon 30 éves szálfából nyerendő eserfa kéregre zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés ezennel közzé tétetik.

A eserkéreg hántásra vállalkozni szándékozók felhívataknak, miszerint a két külön helyen foganatosítandó eszerzésre külön zárt ajánlatokat 500 forintból álló bánatpénzzel ellátva, az árverés megartására kitzűzött **folyó évi márczius hó 17-ik napjaig** a városi polgármesteri hivatalnál nyujtsák be.

Az árverési feltételek a város házában hivatalos órákban, a kitzűzött határnapig megtekintethetők

Kelt Jolsván, 1892. évi január hó 16-án.

Bazilidesz Gusztáv, polgármester.

Hirdetemény.

Van szerenésém a mélyen tisztelt gazdaközönségnek becses tudomására hozni, hogy **Rimaszécsen**

gépjavító-műhelyt

rendeztem le. Midőn ezen vállalatomnak becses rendelvényeikkel való pártolására a tisztelt közönséget felkérem, azon ígéretnek adok kifejezést, hogy igyekeznék minden megrendelést pontosan eszközölni.

Elvállalok mindennemű nagyobb és kisebb javításokat kazánokon, gőzgépeken, tüzfűcskendőn s minden egyéb gazdasági gépen, újításokat és javításokat malmoknál, szeszfordéknél stb.; nemkülönben minden műszerész, esztergályos, lakatos, kazánkovács, kovács, asztalos s bádogos munkát; ezenkívül szoba-távirka berendezéseket, diszmutárgyak aranyozását, ezüstözését és nickelozását, konyhafelszerelések és gazdasági tárgyak önozását vagy horganyozását, vastetek készítését, gazdasági épületek befedését horganylemez-zsindelylyel.

Készletben is tartok kisebb gazdasági gépeket s ennek alkatrészeit, u. m. szeeska- és repavágókat, rostákat stb.; nagyobb új gépek pedig általam jutányos áron és feltételek mellett beszerezhetők. Elvállalom a már használt és általam javított gépek eladásának eszközését vagy ilyeneknek beszerzését. Kívánságra szakértő gépészszel is szolgálók műhelyemből t. vevőimnek.

Becsés megrendelésüket kérve, vagyok mély tisztelettel

Rimaszécsen, 1892. jan. 18.

STILLER GUSZTÁV,

3—3 gépműhely-tulajdonos.

Versenyárgyalási hirdetemény.

61 sz. — A gőmörvámegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén levő Tiszolcz-Murány-Poprádi államilag segélyezett megyei törvényhatósági közuton 1892. évben eszközözendő kavicsszállítás biztosítása iránt 1892. évi február hó 16-án d. e. 10 órakor a fennírtett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhívataknak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a fennírtett államépítészeti hivatalhoz ezimzeve legkésőbb a kitzűzött tárgyalási nap d. e. 10 órájáig nyujtsák be.

A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az öt pecséttel zárt ajánlatok borítékán a kir. állam építészeti hivatal ezimén kívül világosan kiírandó a fenti út neve, — melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az építészeti hivatalnál átvehető ajánlati minta és felosztási kimutatás szerint teendők, melyek egy példányát a vállalkozni óhajtok a hivataltól megszerelni és a felosztási kimutatásban az utszakaszonként ki-

kötött kavics mennyiségre általuk felajánlott egységi árat a 10-ik számú rovatban arabs számokkal és a jegyzet ezimű 12-dik rovatban betűkkel olvashatólag úgy kiírni tartoznak, hogy a számok és betűkkel való kiírások tökéletesen megegyezzenek, mivel másként szerkesztett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Egy-egy utrészletre nézve csak egy ár hozható ajánlatba, melynek a miniszterium által helyben hagyott s az építészeti hivatalnál kitétt kőmintára kell vonatkoznia.

Minden ajánlattevő az ajánlatok beadására kitzűzött határnaptól kezdve hat hétig kötvé marad ajánlatához, s a már benyujtott ajánlatok többé vissza nem vehetők.

A fentnevezett utvonálnak csupán egyes részeire vonatkozó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás szabályszerűen bélyegezendő s mind kettő ajánlattevő által aláírandó.

Az ajánlatokhoz a bánatpénznek az adóhivatalba, illetőleg állampénztárba történt befizetéséről kiállított nyugta csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztásban kitétt mennyiség után az ajánlattevő által kívánt árak alapján kiszámított összegnek legalább 5%-át kell

..... Készpénz vagy értékpapírok az ajánlatok mellett el nem fogadtatnak.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtatnak el, bánatpénzük az árlejtés eredménye feletti határozat hozatala után fog kiadatni.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal a kinstárra nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, mikor az a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által elfogadtatik.

A szállítandó kavicsmennyiség átlaga, a szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati munka és annak mellékleteit képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők illetve átvehetők.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi február hó 1-én.

Juraskó Jakab, kir. főmérnök.

Hirdetemény.

Van szerenésém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Rimaszombatban a **Főtér és Deák Ferencz-utca sarkán levő**

„REISZ és ENGEL“

ezég alatt folytatott rőfös és divatáru üzletből **Engel Sámuel ur** folyó évi február hó 1-én kilépett s most már az üzlet

„Reisz József“

ezég alatt fog tovább fennállni.

Midőn a nagyérdemű közönségnek eddigi pártfogásáért és bizalmáért mindketőnk őszinte köszönetét fejezem ki, kérem azt irányomban továbbra is fentartani; minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy ugy minőség, mint az árak tekintetében a n. é. közönség b. pártfogását minél nagyobb mérvben kiérdemeljem.

Ezuttal még **jó minőségű és jutányos téli rőfös és divatáruimat** a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva, maradtam

Rimaszombat, 1892. febr. 1.

1—3

Kiváló tisztelettel

Reisz József.

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszoklevél	Zágráb, 1891. Díszoklevél.	Eszék, 1889. Díszoklevél	N.-Palánkán 887 Arany-érem.	London, 1878. Díszoklevél
----------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	--------------------------------	------------------------------

CSIK JÓZSEF

2—38

es. és kir. kizárólag. szabadalm.

első szerémi portland-cement és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. ker. Rudolf-rakpart 8. szám.

Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan meszt

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíthatnak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetnek.

Páris, 1867. Bronz érem.	Keeskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875 Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Magyar általános kőszén bánya részvénytársulat.

Ajánlja a t. malom-, szeszgyár- és eséplőgéptulajdonos uraknak, valamint szobafűtésre legjobb minőségű

centeri és királdi

2—10

vegyes, akna- és darabos szenét

egész kocsirakományokban minden állomásra szállítva. — Megrendelések intézendők

a magy. ált. kőszénbánya részvénytársulathoz

Budapest, V., Váci-körút 46.

Képviselők, kik a szakmában jártasak, kerestetnek. Ajánlatok az igazgatósághoz nyujtandók be.

Feltűnést keltő ujdonságok nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintázni és szabni a cs. és kir. szabadalmazott

Excelsior szabászati készülék

segélyével akár **gyermekruhát** akarunk készíteni, akár **legfinomabb női ruhát**. A pontos és sikeres mértékvesztésért és szabászatért jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászati készülék

ezelszerű voltát. Ennek egy háztartásból se szabadna hiányoznia.

A kezelés igen egyszerű, sőt fiatal lányok részére is. — Az egész készülék ára, magyarázatokkal együtt minden nyelvben csak **1 frt 50.** Sztéküldés naponta kétszer utánvétellel. 1 frt 70 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldetik meg.

Kizárólagos főraktár alulírott szabadalom tulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, Bécs

II., Untere Donaustrasse 49.

9—12

Főraktár Magyarhon részére Budapestén **GÜTLIEB VILMOS**-nál Andrassy-ut 49. sz. alatt.

